

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Kiliani Franciae Orientalis, Qvæ Et Franconia Dicitvr;
Apostoli, Gesta, Varijs cum notationibus historicis,
dogmaticis**

Serarius, Nikolaus

Wirceburgi, 1598

VD16 S 5993

V. Qui Francorum, Franconumvè meminerint, auctores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64132)

nobilitatem Gallicam esse aboriginem, nec ortam è tam impuro Franconum sanguine. Rursūq; ; Franci, natio Gallica & indigena, non Germanica & c. E contrario verò, aduenas, & quidem è Troiæ fauillis, & cineribus alij vti paulo ante indicatum; Alciatus è Scythia: è Scandinauia Turnebus: è Chaucis tam maioribus qui inter Albim, & Visurgim, quam minoribus, qui inter Visurgim, & Amasium (hodie Weser vnd Ems) Hotomanus: è Sicambris Beroaldus, & à se ipso dissidens postea, Genebrardus. Longum foret, quid in hisce omnibus vel proberur, vel improbetur; argumentando patefacere. Veteres tantum è quibus veritatis historicæ radius aliquis, tanta in caligine, oriatur; complures laudabo. Nam de Francis altum alioquin apud Ptolemæum, Plinium, Strabonem, similesque Geographos silentium.

lib. 2. & 3.
Chron. f. 190

174. 235.
Iren. lib. 3.

c. 76.

l. 6.

l. 6.

l. 3.

V.

QVI FRANCORVM, FRANCONVM VE

MEMINERINT AVCTORES.

*Et primò qui è vetustioribus Græcis,
Latinis, Hebrais.*

Arthenius Phocensis, vel vt interdum etiam vocatur; Nicænus, Mithridatico olim bello à Romanis captus; hisce apud Bizantinum Stephanum verbis scripsit. φράγγοι ἔθνος Ἰταλίας τῶν Ἀλπεων ὄρεων ἐγγύς. Corrigit Beroaldus βρέγγος, quòd hi à Strabone lib. 4. nominentur, non Phrangi, seu Franci. cum tamen ne hi quidem Brenchi in Italia sint, sed tantummodo cum Noricis, & Windelicis versus Italiam tendant, non autem, vt ipse ait; inter Noricum, & Windeliciam sint. Ego cum rationem & causam mutationis nullam videam, nihil muto, & ex huius saltem sententia noto, Francos in Italia, propè Alpes, fuisse. præsertim cum Celtæ in Transpadana Italia ab eodem ponantur Strabone, libro sequenti, Insubres scilicet, Boij, Gesatæ &

I.

l. 4. c. 7.

Senones: Celtarumque nomine Germani, etiam interdū comprehendantur.

II. Cicero ad Atticum Epist. 10. lib. 14. *Redeo ad te. Bessos, Sueuos, Francones.* Videntur tantæ huic Franconum antiquitati, Manutius Italus, & Lambinus Gallus minus propitij. Veteranos igitur Cæsaris duces conquirunt, in horumque populorum nomina subrogant. vt sit; *Redeo ad Thebassos, Scauas, Frangones.* Ego verò Scauam noui à Floro, Plutarcho, Eutropio etiam insignitè laudatum: Sed Thebassi quinam sunt? Qui Frangones? De illis nihil habent illi dicere, sed in his Ciceronem lusisse volunt, & pro Phangone apud Dionem noto duce, à frangendo Frangonem dixisse. Cur non Phagonem, quasi qui omnium bona, & fortunas deuoraret? Ludere profectò, & illudere videntur. cum fateatur Manutius in antiquis libris esse Francones, in vno tantum ferri libro, Frangones. Potest verò hie eorum ludus ex ipsis etiam Tullij verbis coargui. Scaua, vt ex Eutropio, & Lucano patet; mortem iam obierat, ista cum Tullius scriberet. quomodo eum ergo extimescit? *Redeo*, inquit, *ad te*; si *ad Thebassos* legas, quomodo ad eos, quorum nulla adhuc fuerat mentio? Non, inquit, ad hos redit, sed ad eos, quibus tranquilla Respub. non placet. At istud ne antea quidem vsquam positum. Ad Atticum verò se redire ait, id est, ad Atticum scribentem; seu ad ea de quibus ipse scripserat, in quibus erat sermo, & spes quædam de Bessis, Sueuis, & Franconibus iniecta. Nam cum ad reliqua iam respondisset, breui digressiuncula, extra ordinem, & ex abrupto, de Attici nausea, num abijisset, interrogabat: suamque ea de re coniecturam ex ipsius literarum breuitate, quemadmodum Epist. 8. indicat, petitam inseruerat. Hinc igitur, *Redeo ad te*, disertè iam quæ sequuntur, scribentem. Et non coniectura, sed aperta ratio ex eadem epistola octaua, & nona sumi potest: in quibus, *Gallos, Hispanos, Germanos, illasque nationes* commemorat, è quibus sunt Bessi, Sueui, & Francones. Bessos ferocissimam in Thraciagentem esse constat, de qua D. Hieronymus. *Bessorum feritas, & pellitorum turba populorum, qui mortuorum quondam inferijs homines immolabant, stridorem suum in dulce crucis fregerunt melos.*

Epist. 3. Epist.
Nepos.

Thra-

Thracēs verò pænè Germanos esse, Getisq̄ue Sueuos esse ὁμῶς conterminos, læpiùs ait Strabo. Vnde & à Ptolemæo in extremo inferioris Pannoniæ, Teutoburgum. Quinam verò sunt illi pelliti, nisi Getæ, & Germani? De illis Ouidius.

*Hic mihi in Euxino bis tertia ponitur æstas
Littore, pellitos inter agenda Getas.*

De Germanis verò Tacitus. *Gerunt & ferarum pelles, proximi ripæ negligenter: Vteriores exquisitiùs, vt quibus nullus per commercia cultus.* De fennis, qui vltra Vistulam, olim Germani, vel Germanis vicini Sarmatæ; Mira, inquit idem, *feritas, fœda paupertas. victui herba, vestitui pelles, cubile humus.* Cæsar lib. 4. de bello Gallico: *In eam se consuetudinem Sueui adduxerunt, vt, locis frigidissimis, vestitus, præter pelles non habeant.* Isidorus verò, *Mastruca*, inquit, *vestis Germanica, ex pelliculis ferarum.* Et licet etiam de Scythis Iustinus; *Lanæ ipsius vsus, ac vestium ignotus; pellibus tantum ferinis, aut marinis vestiuntur.* ad Germanos tamen D. Hieronymum aspexisse, *Bessorum vicinia ipsa conficit.* & epistola eiusdem 135. in qua Germanos laudans, Getis eos confociat. *Quis hoc, ait, crederet, vt barbara Getarum lingua hebraicam quæreret veritatem? & dormitantibus, imo contendentibus. Græcis, ipsa Germania Spiritus sancti eloquia scrutaretur?* Beatus verò Rhennus est ipse quidem Germanus Germanis amicior: in Francones tamen eadem, qua Manutius & Lambinus, duritate. Nam è Laurisheimensi Bibliotheca manuscriptum Ciceronem nactus, hæc in eo se verborum portenta legisse narrat. *Redeo ad Tebassos, Scacuas, Frangones, & legi vult. ad Betasios, Atuas, Vangiones.* Ego verò, cum Betasij Germaniæ populi sint ab amne Mosa non procul, vt ex Tacito l. 20. Plinio l. 4. ipse probat, & Atuæ ij videantur, qui à Cæsare Atuatice, Cimbrorum Teutonumq̄ue soboles; vocantur; de prioribus duobus non inuitus assentiar, sed Frangones cur Vangiones potiùs quàm Francones dicamus? Nonne Betasij, Atuaticeq̄ue viciniore tum Franci quàm Vangiones? Ad veterem certè v̄sitatamque Franconum in Cicerone lectionem, suo etiam exemplo inuitant, vbi Francorum historiam ordiuntur; Auentinus & Paulus Æmylius: itemque libri alij omnes è manu etiam scriptis Codicibus expressi & editi.

lib. 7.

lib. 4. de
Ponto, el. 10.Sub fin. de
mor. Germ.

III. Iosephus Gorionides Iudaicæ hiltoriæ l. 5. *Cæsar in Occidente sub imperium adduxit Francos & Britannos.* Fuit verò Iosephus, vel idem, qui Græcè historiam etiam illam exequutus est, & Flavius nominatur, si ei qui eum Hebraicè, ac Latinè in Germania edidit; de auctore isto disputanti credimus. vel uti grauius à Ribera nostro in Nahum 2 probatū; alius quidem, antiquustamen. Quin verò si eidem illi Basiliensi editori libri 4. c. vltimum vertenti assentiri magis liberet, Iosephum hunc statuere oporteret, Nicolaum esse Damascenum, qui à Iosepho Flauio tam sæpè laudatur. Ita enim habet versio. *Templi opes, multi scriptores testantur, nempe ego Nicolaus Damascenus, sed & Strabo de Cappudocia.* At incauris lectoribus quã sæpè boni interpretes etiam imponunt! Hebræa siquidem oratione tantum, Hebræus auctor significat, multos scriptores idem, quod ipse scripsisset; & eodem modo, scribere. *Multi, ait, scriptores testantur, sicuti ego. Et sic Nicolaus Damascenus, & sic dixit Strabo Cappadox.*

Alij deinceps auctores profani & sacri.

I. Trebellius Pollio in Gallieno; Galli, ait, quibus insitum est, luxuriosos principes ferre non posse, Postumium ad imperium vocarunt. Is Celticis, & Francicis auxilijs processit. Quod in eodem Gallieno enarrans Zonaras, ἐπολέμησε φερόγγοις, inquit.

II. Vopiscus in Aureliano. *Apud Moguntiacum Tribunus legionis sexta Francos irruentes, cum vagarentur per totam Galliam, afflixit.*

III. Eutropius lib. 9. dios Francorum Reges à Constantino Magno captos, & bestijs obiectos refert: Francos verò ab eo in Romanas translatos nationes. Et hunc quidem, ait prologo Saxonicæ Chytræus, primum è Romanis scriptoribus esse, qui Francorum meminerit, sed falsò, uti ex iam citatis patet.

IV. Mamertinus in panegyrico Maximiani. *Franci ad petendam pacem cum Rege venerunt. Et, domitis oppressa Francis bella piratica.*

V. Panegyristes ad Maxim. & Constantinum. *Multa Francorū milia, qui Bataviam, aliasq; cis Rhenum terras inuaserant, interfecit, depulit, abduxit Constantius. Tu iam ab ipsis eorum Regibus auspiciatus es,*

simulq; & praterita illorum scelera punisti, & totius gentis lubricam fidem timore iunxisti.

VI. Alius ad Constantinum; Trucem Francum, ferina sola carne distentum, qui vitam prouectus sui vilitate contemnat, quantæ molis sit superare vel capere.

VII. Nazarius in Panegyrico ad eundem. Franci ipsi, prater cæteros, truces, quorum vis cum ad bellum efferuesceret, vltra ipsum Oceanum, æstu furoris euecta, Hispaniarum etiam oras infestas habebat. Et Reges eorum capti vocantur Ascaricus, vel, vt Panegyrico 8, Afacarus, & Gaius.

VIII. Alius ad eundem. Diuus Claudius Constantini Pater terram Batauiam, sub ipso quondam alumno suo, à diuersis Francorum gentibus occupatam, omni hoste purgavit, nec contentus vicisse ipsas in Romanas transtulit nationes, vt non solum arma, sed & feritatem ponere cogerentur. Et. Quid loquar rursus intimas Francorum nationes, non iam ab his locis, quæ olim Romani inuasert, sed à proprijs ex origine sua sedibus, atque ab vltimis Barbariæ littoribus auulsas, vt in desertis Galliæ regionibus collocata, & pacem Romani imperij cultu iuuarent, & arma delectu. Rursum; Sciunt posse Franci transire Rhenum. quos ad necem suam libenter admittas, sed nec victoriam possunt sperare, nec veniam. Vbi nunc est illa ferocia? Vbi semper infida mobilitas? Iam ne procul quidem Rhenum audetis attollere, & vix securi flumina interiora petitis. Affecisti pœna temeritatis Reges ipsos Franciæ, qui per absentiam Patris tui pacem violauerant. Captus Rex ferocissimæ nationis inter ipsas, quas moliebat, insidias. Agrippinensi ponte inchoato, pacem petierunt Franci: nobilissimos obsides obtulerunt. Et ponte illo fiebat, vt ibi calcaretur Rhenus, vbi iam plurimos hauserat amnes, quos hic noster ingens fluuius, inquit, & barbarus Nicer & Menus inuexit.

IX. Alius ad Maxim. & Constantinum. Arat nunc mihi Camaus, & Frisius & ille Vagus, ille prædator, exercitio squalidus operatur. O victoria multiiuga, qua Gentes Francorum penitus excisa. Recursabat in animos illa sub D. Probo, & paucorum ex Francis captiuorum incredibilis audacia, & indigna felicitas, qui, à Ponto vsque correptis nauibus, Græciam, Asiãq; populati, nec impune pluresq; Libyæ littoribus appulsi, ipsas postremo nauibus quondam victorijs nobiles ceperunt Syracusas: & immenso itinere peruecti Oceanum, quæ terras rupit, intrauerunt, atque ita euentu temeritatis

NB.

derunt, nihil esse clausum piraticæ desperationi. Tuo Maximiane Auguste nutu. Nerviorum & Treuirorum arua iacentia lætus, postliminio restitutus, & receptus in leges Francas excoluit.

X. Eumenius ad præsidem Gallicanum pro scholarum restauratione. Hæc ipsa quæ modo desinit esse Barbaria, non magis feritate Francorum velut hausta desiderat. &c.

XI. D. Hieronymus in S. Hilarionis vita. Candidatus Constantij Imperatoris, rutilus coma, & candore corporis indicans prouinciam (Inter Saxones quippe, & Alemannos, gens eius non tam lata, quam valida, apud historicos Germania, nunc verò Francia vocatur) antiquò, hoc est, ab infantia possessus à demone, secretò ab Imperatore euectionem petijt. Frisios Occidentales, Gueldenses, & Hollandos hanc gentem interpretatur Beroaldus, sed minùs appositè, cùm hi quidem iuxta Saxones sint, non tamen inter Saxones, & Alemannos. Nostri, verò Francones inter vtrosque sunt, & multo magis etiam olim fuerunt. Pergit D. Hier: *Videres de ore barbaro, & qui Francam tantum, & Latinam linguam nouerat, Syra ad purum verba resonare.*

XII. D. Ambrosius Epist. 29. *Maximus à Francis, & Saxonum gente victus est.*

XIII. Saluianus lib. 4. *Saxones feri, Franci infideles, perfidi, periuri. Alemanni ebriosi.* Vnde & illud Valentiniani; *Francum amicum habeas, non vicinum.*

Goltzius Her
bipol.

XIV. Orosius lib. vlt. Stetisse Francos ab Honorio Imperatore contra Stiliconem, eiusque gentes Alanos, Sueuos, Vandalos.

XV. Claudianus eadem.

l. 7. f. 281

XVI. Ammianus verò sæpissimè Francorum res attingit. Nam tradit lib. 15. pro Constantino fortiter crebrò decertasse, in eius regia frequentes fuisse. L. 12. eos Iuliani Apostatæ temporibus, Coloniam Agrippinam obsedisse, accepisse, vt à Romanorum seruitute ipsam liberarent. Ibidem eos, *Salios* dictos, qui ad Salam apud Toxiandriam sedes fixissent. Salam verò in Franco-nia nostra esse satis constat, vocaturque is à Strabone *Salas*. *inter quem, ait, & Rhenum Drusus bellum gerens, ac feliciter procedens, mortuus est, dictus Germanicus.* Sed de Sala iterum in Eguinartho. L. 17. & 20. *Regio Francorum, quos Attuarios vocant, inquietorum hominum ultra*

Rhe-

Rhenum, versus Orientem scilicet. L. 30. Perijt in Francia Macrianus Rex, quo cum Valentinianus Imperator ad Ripam Rheni, propè Moguntiacum, pacem fecerat. L. 31. Mellobaudem Francorum Regem, sortem & bellicosum fecit Gratianus domesticorum Comitem, & Legatum.

XVII. Iustinianus Imperator in officio præfecti Africæ.

XVIII. Procopius l. 1. Germani, qui nunc Franci vocantur.

XIX. Sidonius. Francorum penitissimas paludes intrares venerantibus Sicambriis, qui & multa de Francorum specie, cultu & armorum peritia in Panegyrico Iul. Valer. Maioriani.

XX. Gregorius Turonensis tota historia.

XXI. V. Beda l. 1. c. 6. & 11. Franci, & Saxones infestabant littora.

XXII. Agathias ex Germanis Francos esse docet l. 1. eisdemque Christianos, quorum consuetudine, ab arborum lucorumque cultu Alemani abducerentur.

XXIII. Explicat de ijs etiam nonnulla l. 3. Zonaras.

XXIV. Aimonius, siue ut alijs in libris legitur; Annonius copiosissimè. neque Orientalium Francorum mentionem raram iniicit ut l. 4. c. 74. 79.

XXV. Venantius Fortunatus l. 7. ad Sigemundum. & l. 9. in Epithaphio Chlodoberti. & apud eum, Radegundis de excidio Thuringiæ,

Vt me commendes Francorum Regibus oro.

Qui me materna sic pietate colunt.

XXVI. Eguinartus, in vita Caroli M. Sala fluvius, qui Thoringos & Sorabos diuidit; à Francis qui Orientales dicuntur; incolitur. Vnde & illa tam celebris SALICA LEX, de qua Sigebertus Anno 422. Otto lib. 4. cap. penult: Lazius l. 3. de migratione gentium. Paulus Æmilius in Philippo longo, Alciatus l. 2. dis-punct. c. 22. Couarruias Practic. quæst. c. 1. n. 8. alij.

XXVII. Otto Frisingensis l. 4. Franci Rheno transmissi, Romanos qui ibi habitabant, primò fugant: post, captis Tornaco, & Cameraco Gallie vrbibus: ac inde paulatim progredientes Rhemos, Suesionem, Aureliam, Agrippinam, Treuerim subiugant. Et l. 5. c. 9. Erat Francorum termi-

nus (tempore Dagoberti) ab Hispania usque in Pannoniam, duos nobilissimos ducatus Aquitaniam, & Baioariam. Similia l. 6. c. 17.

XXVIII. Godefridus Viterbiensis istum imitatus parte 17. Anno 881. Arnulphus, inquit, totam Orientalem Franciam, quæ hodie Teutonicum regnum vocatur, id est, Bauariam, Sueuiam, Saxoniam, Thuringiam, Phrysiam, Lotharingiam, rexit. Et anno 919. Mihi ex nonnullorum scriptorum auctoritatibus patuit, regnum Theutonicorum, quod imperator Fridericus nostro tempore possidet, partem esse regni Francorum. Ibi enim primi Franci fuerunt, cis citraq; Rhenum, quæ hodie Francia Orientalis, usque ad terminos Bauariæ appellatur. Francia verò Occidentalis est regnum illud, quod est cis citraq; Sequanam, & Ligerim fluuios. Rursum. Caroli M. tempore, Regnum Francorum, tota Gallia, id est, Celtica, Belgica, Lugdunensis, omnisq; Germania, quæ est à Rheno, usque ad Illyricum, vna Francia fuit.

XXIX. Rhegino Anno 575. Mortuo Pipino Rege, Ludonicus filius, qui ad patris obitum fuerat, apud Francofurt, Orientalis regni principalem sedem residebat.

XXX. Luitprandus Ticinensis l. 1. c. 6. Romanam Franciam vocat, id est, Galliam, quæ Romanis paruerat, & à Francis occupata iam erat, sed ita, vt in ea Romanæ adhuc linguæ vsus esset plurimus. Vnde & apud Gallos hodierna phrasis, loqui Romanè, pro, non loqui Germanicè, seu Francicè, prout Franca illa lingua vetus erat, de qua D. Hieronymus, & Otto Frising. l. 4. c. penultimo, Viterbiensis c. 1. par: 17.

In Hilar.

XXXI. Fridericus II. Imperator Constitut: Neapol: l. 2. tit. 32. & 33. de iure Francorum.

XXXII. Petrus de Vineis Imperatoris huius Cancellarius, suis in Epistolis, Francos vocat, eos Germanos, quos in Neapolitanum regnum Fridericus traduxerat.

XXXIII. Nauclerus generat: 27. Carolus magnus rex Francorum dicebatur, quod idem erat, ac si nominatus fuisset. Rex Germaniæ, & Galliæ, Nam clarum est quod eo tempore, omnis Gallia Cisalpina, & Germania etiam à montibus Pyreneis, usque in Pannonias Francia dicebatur. Illa id est, Germanica, Francia Orientalis; alia, id est, Gallica, Francia Occidentalis.

Addi

XXXIV. Addi queant Fritemius, Beatus Selestadiensis, Papius Gallus, alij, sed, omnium instar, sit in libro de Romanorum itinerib. è Tabulæ antiquæ fragmentis, D. MARCVS WELSERVS, non in Augustanorum magis, quam in doctissimorum hominum senatu, Consul.

VI.

QVID DE FRANCORVM NOMINE,

LOCO, ET PROPAGATIONE COLLIGEN-

DVM SIT.

REdco ad lineam, & è tam multis paucula quædã conficio, ac *primo* quidem eorum mihi magis arridere sententiam, quibus à libertate Francorum, nomenclatio ducitur. Vidimus enim iam quot, & quanta, vt vel ipsi liberi manerent, vel alios liberos facerent, itinera, & bella, exceperint, & accedit loci vbi, vt iam iam attingam; olim versati sunt, similis appellatio Frisiorum, cum & hodie in Saxonia, Westphalia, totoque pænè Belgio fry & apud nos *frey* liberum significet, sicuti apud eosdem omnes, & apud Gallos, Italosque ipsos nomen, illud *Frank*, vel *franq*. Et Reineccius quidam tomo 3. fol. 411. ita vocatos vult, quasi sint *frenen ancken* id est, liberi coloni, cum, vt ait; in Thuringica dialecto, dictio *Ant* adhuc resideat. Alius vel ab eo Francos nuncupatos censet, quòd egregiè cum suam rùm amicorum libertatem illo armorum genere tuerentur, quod *Fränckischen Hacken* vocant; Apollinaris & libro 2. Agathias, anconem; vel à veterum vocum aliarum coniunctione. Fuit enim apud veteres Germanos, vetus vox *Far*; quæ hodie, vt & aliæ complures; cum prothesi *Gefahr* dicitur, & significabat quemadmodum etiam nunc, periculum, & quod ex periculo sæpè oritur, detrimentum. aut quæ vtrumque interdum creat fraudem. Vnde in antiquis certorum contractuum, & donationum formulis legitur, *SINE FARA*, id est, absque periculo, detrimento, &

I. De Nominibus.